

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ОДЕЩИНИ

**інформаційний огляд за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами**

Випуск 11 (листопад 2021 р.)

Бібліотечна справа

12 листопада, у рамках відзначення Дня української писемности та мови, Одеський музей української книги провів зустріч з приводу видання «Мазепинське Євангеліє». Унікальне арабомовне видання, що з'явилося на світ завдяки меценатству Івана Мазепи понад 300 років тому, обговорювали в музеї української книги, що діє в Науковій універсальній бібліотеці ім. Михайла Грушевського. Книгу представили вдруге на півдні України – після низки презентацій в інших містах. Факсимільне видання вже передано до національних заповідників «Софія Київська» та «Гетьманська столиця» (Батурин), Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського та інших музеїв. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського разом з Музеєм української книги підготували також зустріч, під час якої дали змогу познайомитися з унікальними особистостями минувшини та сьогодення.

14 листопада одесити змогли побачити оперу «OPERA LINGUA» у бібліотеці ім. Вернадського на юдейські, українські, латинські та сучасні тексти. Ця опера – вільна подорож по «Вавилонській бібліотеці», присвячена феномену мови, тексту та символу. Дія опери розгортається у просторі бібліотеки ім. В. І. Вернадського, постмодерна архітектура якої стає декорацією та водночас змістовним джерелом натхнення опери. Тривалість опери дві години. Мови вистави: українська, італійська, німецька, ідиш, латинська.

21 листопада, До святкування Дня Гідності і Свободи, у довідково-інформаційному відділі ОННБ експонувалася книжкова виставка «На захисті демократичних цінностей».

23 листопада в Одеській національній науковій бібліотеці у режимі Zoom-конференції відбулася година науковця за участі учених, журналістів, літераторів, митців, культурних і громадських діячів. З вітальним словом до учасників зустрічі звернулась Ірина Олександрівна Бірюкова, генеральний директор ОННБ, заслужений працівник культури України. До заходу приєдналися викладачі й студенти факультету історії та філософії ОНУ ім. І. І. Мечникова, ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, КЗ «Одеський педагогічний фаховий коледж» та інших вишів міста.

Клуби. Парки. Зоопарк

20 листопада одесити розпочали акцію по створенню «Алеї Пам'яті» на території майбутнього меморіального парку «Воскресенський». Ініціативна група небайдужих одеситів запрошувала всіх бажаючих взяти участь у створенні «Алеї Пам'яті» на території майбутнього меморіального парку «Воскресенський» на території колишнього санаторію «Красні Зорі». Під час заходу були висаджені 40 саджанців дерев, кожне з яких було присвячене видатній історичній особистості, яка знайшла свій спокій на цьому цвинтарі, серед яких: відомий дипломат і філософ князь Олександр Стурдза, його сестра, відома благодійниця Роксандра Едлінг-Стурдза, знаменитий архітектор Георгій Дмитренко, генерали князь Горчаков, Шостак, Мейендорф, один із засновників грецького «Філіки Етерія», купець першої гільдії Мавро(с), мати академіка Філатова, вся одеська гілка відомих аристократів та благодійників князів Гагаріних (понад 10 осіб), воїни, що загинули під час історичного бою з фрегатом «Тигр» під час Кримської війни та багато інших відомих особистостей. Територія колишнього санаторію «Червоні Зорі» на 9 станції Фонтану є об'єктом культурної спадщини «Територія колишнього цвинтаря Воскресенського скиту Св. Архангело-Михайлівського жіночого монастиря», який занесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток культурної спадщини України.

Амурські тигри є особливою гордістю Одеського зоопарку. Це один із найрідкісніших і найбільш підвидів тигра. Для популяризації екологічних знань, розвитку інтересу до природи та тварин Одеський зоопарк часто проводить екологічні свята. Показові годування тварин – яскраві елементи таких свят. У зв'язку з цим тигрів Одеського зоопарку пригощали незвичайними ласощами – гарбузами з м'ясом, які стали для смугастих вихованців ще й елементом гри.

Одеський зоопарк на своїй офіційній сторінці в «Інстаграм» проводив фотоконкурс «Ці кумедні тварини». Одеситам, яким вдалося сфотографувати кумедну позу чи смішну мордку тварин, пропонувалося відзначити на фото Одеський зоопарк, поставити лайк цьому посту та вказати під постом свій порядковий номер. Таким чином проводився фотоконкурс, результати якого оголосили 30 листопада.

Літературне життя

18 листопада відбулася онлайн-презентація книги Дмитра Жданова «Трамвайні історії Одеси». Одеський історик Дмитро Жданов написав книгу про одеські трамваї. Як в Одесі виник кінний, паровий та електричний трамвай, що таке акціонерне бельгійське товариство і в чому його внесок, як трамвай став містотворчим та багато іншого. Під час презентації Дмитро показав старовинні артефакти, пов'язані з функціонуванням трамваїв в Одесі. Презентація відбулася у зумі.

Музеї. Пам'ятники. Охорона культурної спадщини

5 листопада в Одесі на вулиці Буніна 7 біля входу в музей «Катакомба Кантакузена» відкрили пам'ятник першим видобувачам ракушняка в Одесі. Скульптор Олександр Коваленко зобразив двох чоловіків – літнього у вушанці та молодого у кепці, які вийшли на поверхню відпочити після виснажливого робочого дня. Скульптура виконана повністю з черепашника. Проект реалізовано з ініціати́ви ГО «Фонд вивчення та збереження спадщини Одеси «Пам'ять».

26 листопада в Одеському музеї західного та східного мистецтва відкрилася виставка оригінальної старовинної фотографії «Італія у фотографіях 19 століття». Усі роботи – із приватної колекції Олександра Якимчука. В Одесі показали старовинні фотографії Карло Броди, П'єтро Попі, Джакомо Броди, Джорджо Зомера та Братів Алінарі. Проект реалізований за підтримки Аттіліо Малліані – посла міста Одеси в Італійській Республіці та Департаменту культури та туризму Одеської міської ради.

В Одеському мистецькому музеї виставили новий арт-об'єкт. Це подарунок відомого одеського скульптора Михайла Реви. Арт-об'єкт називається «Хмара спраги» та складається з трансформованих пластикових пляшок. Скульптуру виставили у залі, де зараз експонується виставка з роботами Олександра Ройтбурда.

В Одеському музеї особистих колекцій ім. Блещунова завершили грандіозну працю – тут створили перший в Україні науковий каталог про віяли. Побачити каталог можна було 4 листопада у музеї. У Будинку Блещунова зберігається 54 віялів – це найбільша колекція серед державних музеїв України. Колекція включає унікальні віяла з країн Європи та Азії 18-20 століть. 43 віялів надійшли з особистої колекції Олександра Блещунова, 11 віялів передали колекціонери та друзі музею. Протягом двох десятиліть відбувалося системне відродження колекції реставраторами ННДРЦУ. Одночасно співробітники музею досліджували та описували експонати для видання наукового каталогу, професійна мета якого – розробка та введення у професійне звернення спеціальної термінології (тезаурусів). Керувала процесом створення каталогу головна хранителька музею Олена Ілясова. Поліграфічна та онлайн-версія каталогу стане посібником та вагомим внеском у розробку першого вітчизняного словника тезаурусів декоративно-ужиткового мистецтва. Проект реалізується за підтримки Українського культурного фонду.

Музей сучасного мистецтва Одеси, який останні дев'ять років знаходився у старовинному особняку на Леонтовича, 5, переїжджає до будівлі колишнього Одеського заводу шампанських вин на Французькому бульварі, 36. Нова локація стане четвертим місцем перебування МСЮ. 27 та 28 листопада – останні два дні роботи музею на Леонтовича. Вхід у ці дні буде безкоштовним для відвідувачів.

Образотворче мистецтво

10 листопада у арт-галереї Літнього театру Одеського міського саду відкрилася виставка живопису, графіки та скульптури «Живий зв'язок». Тут представили свої роботи 10 сучасних художників Одеси та Києва. У проєкті, ідею якого художники з Києва та Одеси обговорювали упродовж тривалого часу, представлені твори різних шкіл, стилів та жанрів: пейзажі, портрети, композиції.

13 листопада у галереї Invogue#Art відкрилася виставка фотографій та цифрових колажів Олега Дімова «РЕПЕАТ». Величезні фотографії з широкими простирадлами, задрапірованими людьми, силуетами та фрагментами міської реальності. Ці роботи створені за 10 років – з 2012-го до 2021-го та просякнуті філософією спекулятивного реалізму. Роботи Дімова знаходяться у колекціях Одеського національного художнього музею, Музею сучасного мистецтва Одеси, приватних колекціях в Україні, Німеччині, Франції.

З 15 вересня по 5 листопада в рамках проєкту MozArt міжнародної мережі готелів Mozart Hotel Group відбувся конкурс молодих художників, дизайнерів та ілюстраторів MozArt Open Call. На конкурс надіслали 284 роботи на тему Art of travel, що відображають естетику подорожей. Головний приз конкурсу 20 тисяч гривень за підсумками експертного голосування отримала Анастасія Моргунова. Анастасія – режисер-початківець мультимедіа. Більшість її робіт становлять анімаційні фільми.

Картини одеської художниці Олени Панасюк виставили у Туреччині. Одеситку запросили на арт-симпозіум у Силіврі – це передмістя Стамбула, раніше було рибальським селом, але тепер перетворилося на престижний район на березі Мармурового моря. 47 художників із різних країн одночасно працювали у кількох студіях. Це майстри пензля з Албанії, Боснії, Туреччини, Башкорстану, України, Болгарії, Німеччини та Єгипту. Створені картини залишилися у муніципальній галереї. Одеситка представила дві картини: одна написана у техніці пуантилізму, друга – джаз. Окрім того, роботи Олени Панасюк обрали для виставки «Стамбул у моєму серці» у культурному центрі Vakirkoу Kulture Merkezi ve Semevi у Стамбулі.

Одеська художниця Єва Ятт виставила свою нову роботу на показ у ротонді Міського саду. Вона являє собою кулю, уткану голками, а з одного боку зображена об'ємна вульва. Таким чином художниця поєднала тенденції останніх двох років пандемії коронавірусу, коли сім'ї надовго залишалися вдома в ізоляції і це призводило до зростання сімейного насильства. Повідомляється, що вульва вкрита фарбою зі справжнім золотом.

Одеський фотограф Євген Самученко взяв золото на міжнародному фотоконкурсі у Китаї Smile World. Він переміг у рубриці «Документалістика та подорожі». Для участі Євген надіслав фото «На Рожевій планеті», яке зроблено в Україні на знаменитому Рожевому озері в Херсонській області. Зараз Євген знаходиться в Гімалаях на висоті 4000 метрів над рівнем моря і робить нові дивовижні знімки. Євген Самученко – відомий фотограф з Одеси, лауреат та призер численних міжнародних конкурсів фотографії. Його основна спеціалізація – пейзажі та подорожі.

Театрально-концертне життя

5 листопада в Одеській філармонії відбувся концерт Національного одеського філармонійного оркестру в рамках якого пролунав фантастичний Другий фортепіанний концерт Шопена та Симфонія № 39 Моцарта. З фортепіано пов'язан великий пласт спадщини польського композитора. За фортепіано – український піаніст, лауреат міжнародних конкурсів Дмитра Чоні. Дмитро переможець та лауреат численних міжнародних конкурсів – володар Золотої медалі конкурсу Paloma O'Shea Santander International Piano Competition (Іспанія, 2018), лауреат Vendome Prize at the Verbier Festival (Швейцарія, 2019), Міжнародного конкурсу піаністів ім. Ферруччо Бузони (Італія, 2017), Міжнародного конкурсу пам'яті Володимира Горовиця (Україна, 2017), Міжнародного конкурсу піаністів у Суджоу (Китай, 2017), Міжнародного конкурсу піаністів у Сан-Маріно (Сан-Маріно, 2016) та інших. За диригентським пультом – Віталій Протасов.

17 листопада в Одеському національному академічному театрі опери та балету з успіхом пройшов показ балету «Лебедине озеро», традиційного, улюбленого одеситами та гостями міста. Сьогоднішнє «Лебедине озеро» залишається взірцем канонічної балетної хореографії. Артисти одеської трупи виконують свої партії на високому професійному рівні. Костюми героїв, створені фантазією Сергія Васильєва та Наталії Бевзенко-Зінкіної, приковували погляд і просто змушували розглядати їх до найдрібніших деталей. Сценографія балету – подарунок для погляду найдосвідченішого глядача.

19 листопада в Одеській філармонії прозвучали дві поеми композиторів-романтиків – «Манфред» Шумана та «Розамунда» Шуберта у виконанні Національного одеського філармонічного оркестру. За диригентським пультом – народний артист України Ігор Андрієвський.

В Одеському національному академічному театрі опери та балету у День гідності показали балет «Долі». Музику до балету написав сучасний український композитор – одеситка Юлія Гомельська. А лібрето ставив екс-соліст «Київ-модерн балету» Радю Поклітару Сергій Кон. Художники Одеської опери Тетяна Іванова та Сергій Васильєв зробили сценографічне та художнє оформлення балету, а хормейстер Іван Газинський підготував хор театру до виконання.

Нові спектаклі, «Жар-птиця» (композитор Ігор Стравінський) та «Болеро» (композитор Моріс Равель), поставлені на сцені Одеського Національного театру опери та балету відомим балетмейстером Георгієм Ковтуном, було представлено журналістам на допрем'єрному показі. Перший балет «Жар-птиця» втілений на основі класичного лібретто Михайла Фокіна за авторської інтерпретації Григорія Ковтуна. У другому балеті «Болеро» на сцені одночасно танцює 60 людей. Ідея постановки вистави на сцені Одеської опери належить генеральному директору театру Надії Бабиш, для якої репертуарна різноманітність та найвищий рівень сценічної реалізації обраного матеріалу – невід'ємні критерії успіху театру. Прем'єру «Болеро» глядачі змогли побачити 7 листопада онлайн на YouTube-каналі театру. Після завершення локдауну, коли театр знову відчинить двері для відвідування, обидва балети будуть представлені глядачеві.

Режисер із Києва отримає грант на постановку вистави в Одеському українському театрі. Державне агентство України з питань мистецтв та художньої освіти опублікувало імена творчих людей, які у 2022 році отримають грант Президента України на реалізацію свого творчого проекту. Це – постановка вистави «Метод Гренхольму» на сцені Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. Василя Василька. Режисер – Тетяна Губрій. П'єсу написав каталонський драматург Жорді Галсерана. По ній у 2005 році аргентинський та іспанський режисер Марсело Пінєро зняв фільм, який одержав дві премії «Гойя» та приз Гентського кінофестивалю. Прем'єра призначена на 2022 рік.

Фестивалі. Конкурси. Свята

З 6 по 13 листопада в Києві та Одесі відбувся міжнародний Фестиваль сучасного танцю «Танець, який ми обираємо». В Одесі перформанс відбувся 11 листопада в Одеському Культурному Центрі. 6-10 листопада відбулася Лабораторія для змішаної групи танцівників без обмеження віку та рівня танцювальної підготовки. Лабораторія тривала 5 днів, її результат був показаний на сцені Одеського Культурного Центру 11 листопада. Організатор фестивалю: Асоціація «Платформа сучасного танцю» за підтримки Театру танцю PLASTILIN (Одеса) та Театру танцю.

З 24 по 28 листопада у форматі онлайн відбувся франко-український фестиваль молодого кіно «МІСТ». Програма фестивалю представлена короткометражними фільмами молодих французьких та українських режисерів. Оцінювало фільми конкурсної програми професійне франко-українське журі. Також у рамках фестивалю пройшли круглі столи та майстер-класи за участю відомих спеціалістів французького та українського кіно. 28 листопада відбулося нагородження переможців фестивалю. Фільми-переможці можна було переглянути за кілька днів на сайті фестивалю.

ХРОНІКА культурного життя Одещини [Текст] : інформ. огляд за матеріалами преси, Інтернету та неопублік. док. / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. І. А. Терзі-Руссу ; комп'ют. набір І. А. Терзі-Руссу ; ред. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2021. –

Вип. 11 (листопад 2021). – 7 с. ; 15x21. – 10 прим.: б. ц.

Ксерокс ОУНБ. Зам. № 48 від 06.11.2021 р. Тираж 10 прим.